

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Kors-Banneret

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Kors-Banneret", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/text/gv-1825_411_1-intro-shoot-idm83.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Billedsprog

Digtet indeholder et væld af associationsrige billeddannelser. Hovedsymbolet, korsbanneret, henviser i egentlig forstand til en fane eller et banner, der blev brugt som samlingspunkt i militære slag til lands og til søs. Gennem hele digtet er det kun Kristus, der er i stand til at bære korsbanneret, som undervejs bliver forbundet med Kristi monogram gennem Konstantin den Store (strofe 5), med korsflaget eller korsfarerflaget (strofe 6) og med Dannebrog (strofe 8 og 10-13). Desuden får det tilført de billeddannelser, som disse symboler indeholder, bl.a. forener Dannebrog det kristelige med det nationale. Kristus ses som en krigshelt, der vinder slag og styrer sit krigsskib, der samtidig er et kirkeskib på historiens hav. Korset i korsbanneret peger selvsagt på Kristi død, men også på hvorvidt den troende er i stand til at efterligne Kristus ved at "fornægte sig selv og tage sit kors op" (Matt 16,24-27; strofe 3 og 9).

I sine salmer anvender Grundtvig ofte en billedsproglig teknik, der har rødder i den oprindeligt middelalderlige firefoldige teksttolkning (se Nielsen 2009, s. 211-233 og 326-335). Digtet "Kors-Banneret" indeholder eksempler på en videreudvikling af denne tolkningspraksis.

I strofe 5 og 6 fungerer de historiske skikkelser som skygger, anelser eller foregribelser af de begivenheder, som Kristus vil udføre i eskatologisk tid, dvs. i de sidste tider ved historien ende med hans genkomst, dommen og de troendes frelse i de himmelske boliger. Skikkelserne Konstantin den Store og Valdemar Sejr omtales i deres egen historiske og konkrete ret, men peger samtidig frem mod en egentlig opfyldelse eller udfoldelse i Kristi skikkelse. I strofe 5 henvises til, hvordan Konstantin efter sin konsoliderende sejr grundlagde Konstantinopel, det nuværende Istanbul, som rigets hovedstad i 330. Den nye by skulle som 'det kristne Rom' afløse den hedenske. Konstantin havde da allerede besejret den hedenske kejser Marcus Aurelius Maxentius i 312, efter at han ifølge Eusebs De Vita Constantini (da. Konstantins levned) havde set et kors på himlen og aftegnet det i sit banner (kapitel 28-38). I det sidste, afgørende slag i 324 brugte han Kristi monogram, dvs. de græske bogstaver X og P svarende til KR, på sin feltstandart (jf. Christensen & Göransson 1969, bind 1, s. 116). I eskatologisk tid skal Kristus besejre fjenderne og bygge en hovedstad, Det Nye Jerusalem (jf. Åb 20-22). I strofe 6 hentydes til, at Valdemar Sejr ifølge legenden vandt over de hedenske fjender i slaget ved Lyndanise i Estland den 15. juni 1219, da et rødt og hvidt korsfarerflag dalede ned fra himlen. I eskatologisk tid skal Kristus overvinde alle folkeslag og hovedfjenden, døden. Tilsvarende beskrives Dannebrog, der ud fra datidens etymologi betyder danernes fane, som en "himmelfalden Skygge", dvs. en afbildning eller svag afglans af Kristi fane i den evige, eskatologiske tid (strofe 10; se Nielsen 2009, s. 340).

Det billedmættede digt rummer blandt meget andet også henvisninger til Grundtvigs personlige forhold. Eksempelvis indeholder strofe 12 træk, der viser hen til Vor Frelzers Kirke på Christianshavn, hvor Grundtvig i 1825 var ansat som præst. Siden 1752 har der øverst på Vor Frelzers Kirkes snoede spir stået en Kristusfigur i rustning med en fane, hvori der er et liggende kors. Figuren står med begge ben oven på en globus, og lige under spiret er tårnuret placeret. Den sejrende helt og kriger, Kristus med korsbanneret, symboliserer således Frelserens sejr over historiens tidsforløb og over tidens endelighed.